

Problema săptămânii 98

Se consideră o tablă 2018×2018 împărțită în pătrățele unitate. Centrele unora din pătrățelele unitate se colorează cu roșu. Care este numărul maxim de asemenea puncte care pot fi colorate cu roșu astfel încât să nu se formeze niciun triunghi dreptunghic care să aibă toate vârfurile colorate cu roșu?

Concursul Arany Dániel, Ungaria, 2018

Soluția 1:

Colorăm punctele succesiv astfel încât să nu se formeze triunghi dreptunghic cu vârfurile roșii. De fiecare dată când colorăm un punct roșu suntem în următoarea situație: nu mai putem ulterior colora roșii și puncte de pe aceeași linie și puncte de pe aceeași coloană căci s-ar forma un triunghi dreptunghic (cu unghiul drept în punctul pe care tocmai l-am colorat). Cu alte cuvinte, colorarea unui punct interzice fie linia punctului, fie coloana punctului de la colorări ulterioare. Deoarece sunt 4036 linii și coloane (împreună), putem avea cel mult 4035 de puncte roșii. Dar atunci ar exista o singură linie (coloană) permisă, ori pe o linie/coloană nu încap 4035 de puncte. Prin urmare putem avea cel mult 4034 de puncte.

Pe de altă parte, chiar este posibil să avem 4034 de puncte roșii fără a se forma triunghi dreptunghic cu vârfurile roșii. Considerațiile de mai sus ne arată că putem avea două linii/coloane permise. Putem alege prima linie și prima coloană și să colorăm cu roșu centrul fiecăruia din pătrățelele unitate aflate pe linia și pe coloana alese, mai puțin centrul pătrățelului din colț aflat la intersecția celor două.

În concluzie, răspunsul este 4034.

Remarcă: Din soluția de mai sus se vede că pentru o tablă $m \times n$, $m, n \geq 2$, răspunsul este $m + n - 2$.

Soluția 2: (bazată pe soluția lui *Robert Dragomirescu*)

Vom demonstra că pentru un dreptunghi $2m \times 2n$, răspunsul este $g(m, n) = 2m + 2n - 2$.

Vom nota cu $f(m, n)$ numărul maxim de puncte pe care le putem colora cu roșu astfel încât să nu se formeze niciun triunghi dreptunghic cu catetele paralele cu laturile dreptunghiului. Evident, $f(m, n) \geq g(m, n)$. Să observăm mai întâi că putem colora pătrățelele de pe prima linie și prima coloană cu excepția colțului comun. Nu se formează triunghiuri dreptunghice cu vârfurile roșii, deci $f(m, n) \geq g(m, n) \geq 2m + 2n - 2$.

Vom demonstra prin inducție după $m + n$ că $f(m, n) \leq 2m + 2n - 2$. Va rezulta atunci că $2m + 2n - 2 \geq f(m, n) \geq g(m, n) \geq 2m + 2n - 2$, deci $g(m, n) = 2m + 2n - 2$. Dacă $m + n = 2$, adică $m = n = 1$, este evident că putem colora roșii cel mult $f(1, 1) = 2$ puncte.

Fie (m, n) cu $m + n \geq 3$. Putem presupune $m \geq 2$ (cazul cu $n \geq 2$ este analog). Știm că $f(m, n) = 2m + 2n - 2 > 2n$, deci există o coloană pe care se află cel puțin două puncte roșii. Alegem două puncte roșii aflate pe o aceeași coloană. Pe liniile acestora nu mai pot exista alte puncte roșii. Eliminând aceste două linii, obținem un dreptunghi $(2m - 2) \times 2n$. Prin această eliminare nu am stricat eventualele triunghiuri

dreptunghice care aveau catetele paralele cu laturile dreptunghiului. Din ipoteza de inducție, în dreptunghiul ales avem cel mult $f(m-1, n) \leq 2(m-1) + 2n - 2$ pătrățele roșii, deci, împreună cu cele două pătrățele roșii aflate pe liniile eliminate, în dreptunghiul $2m \times 2n$ putem avea cel mult $f(m, n) \leq 2 + f(m-1, n) \leq 2m + 2n - 2$ pătrățele roșii.

Soluția 3: (*David Andrei Anghel*)

Vom arăta că numărul maxim de puncte roșii este 4034.

Presupunem prin reducere la absurd că pot fi colorate cel puțin 4035 de puncte. Notăm cu a_p numărul de linii care conțin exact p puncte roșii, $p \in \{0, 1, 2, \dots, 2018\}$. Fie A un punct de pe o linie cu cel puțin două puncte roșii. Atunci există un punct B , diferit de A , care este roșu și se află pe aceeași linie cu A . Atunci nu poate exista un punct roșu C , diferit de A , care să se afle pe aceeași coloană cu A deoarece, dacă ar exista, atunci triunghiul ABC ar avea toate vârfurile roșii și ar avea $m(\sphericalangle BAC) = 90^\circ$. Astfel, am demonstrat două lucruri:

(1) dacă există o linie cu 2018 puncte roșii, atunci nu mai pot fi puncte roșii; dar $2018 < 4035$, contradicție;

(2) numărul de puncte de pe liniile cu cel puțin două puncte roșii este cel mult numărul de coloane, adică 2018, deci $2a_2 + 3a_3 + \dots + 2018a_{2018} \leq 2018$.

Dacă $a_1 = 2018$, adică avem doar linii cu câte un singur punct roșu, atunci sunt $2018 \cdot 1 = 2018$ puncte roșii. Dar $2018 < 4035$, contradicție.

Dacă $a_1 = 2017$, adică avem 2017 linii cu câte un singur punct roșu și cu o linie care, conform (1) are cel mult 2017 puncte roșii, atunci sunt cel mult $2017 \cdot 1 + 2017 = 4034$ puncte roșii, dar $4034 < 4035$, contradicție.

Dacă $a_1 \leq 2016$, atunci, conform (2), numărul de puncte roșii este $a_1 + 2a_2 + 3a_3 + \dots + 2018a_{2018} \leq 2016 + 2018 = 4034 < 4035$, contradicție.

Astfel am arătat că presupunerea făcută este falsă, deci că sunt cel mult 4034 de puncte roșii.

Mai trebuie doar să dăm un exemplu cu 4034 de puncte roșii. Colorăm cu roșu centrele pătratelor aflate pe laturile de sus și din dreapta ale pătratului, cu excepția celui din colțul din dreapta-sus.

Problem of the week no. 98

Consider an 2018×2018 square divided into unit squares. Some of the centers of these unit squares are to be colored red. What is the maximum number of such points that one can color red without obtaining a right triangle whose vertices are all red?

Arany Dániel Contest, Hungary, 2018

Solution: Notice that whenever we color a point red, it forbids us to color red both points situated on the same line and points situated on the same column, otherwise we get a right triangle whose vertices are red. Thus, for each red point, there is a prohibited line or column. Altogether, there are 4036 lines and columns, so we can have at most 4035 red points. But then we would have only one line/column that is not prohibited and it is not possible to have all the points on that line (4035 do

not fit on a line of 2018). Thus, there are at most 4034 red points.

On the other hand, it is possible to color red 4034 points such that no right triangle is formed. From above, it follows that 4034 red points means we have 2 permitted lines/columns, so simply take the first line and the first column and color red all the centers of the unit squares on the line and the column considered with the exception of the unit square placed at their common corner.

Thus, the answer is 4034.

Remark: The solution above can be extended to an arbitrary $m \times n$ rectangle. In case $m, n \geq 2$, the answer is $m + n - 2$.